

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน...ตื่นสู่เงินบาทอ่อนตัว

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนซึ่งเคยเฟื่องฟูในต้นทศวรรษ เป็น sun-rise industry เริ่มแผ่วเบาจนใกล้จะเป็น sun-set industry และคงจะถึงตะวันลับแสงเมื่อเผชิญปัญหาเศรษฐกิจจากเงินบาทอ่อนตัวในปัจจุบัน บทความของศูนย์วิจัยกสิกรไทยนี้ นับว่ามีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับนักธุรกิจและผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนจักได้นำไปพิจารณาใช้ประโยชน์บริหารโรงพยาบาลภายใต้ภาวะวิกฤติ ให้อยู่รอดปลอดภัย และร่วมผนึกกำลังกันทุกฝ่าย สร้างพันธมิตรและเครือข่ายช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แทนการแข่งขันล้มและปิดกิจการในระบบการแข่งขันและการค้าแบบเสรีที่ไร้ทิศทางดังที่ผ่านมา--
บรรณาธิการวิชาการ

บทสรุปผู้บริหาร

ถึงแม้ว่าธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงินโดยที่มีต้นทุนเพิ่มขึ้น ภายหลังจากที่รัฐบาลได้ปรับนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนให้ค่าเงินบาทลอยตัวตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา แต่การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาลก็ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ซึ่งมนุษย์มีชีวิตยืนยาวขึ้นและมีความสนใจดูแลสุขภาพในรายละเอียดมากขึ้น ดังนั้น การที่ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะยืนหยัดอยู่ได้จึงต้องมีความเป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะแพทย์ ต้องมีความสามารถค่อนข้างสูง ผู้บริหารโรงพยาบาลจึงต้องเลือกเฟ้นบุคลากรทางการแพทย์อย่างพิถีพิถัน

ภายใต้สถานการณ์ขาดแคลนแพทย์เช่นปัจจุบัน โรงพยาบาลที่เกิดใหม่อาจจะเป็นโรงพยาบาลที่มีขนาดเล็ก แต่ถ้ามีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยก็จะช่วยดึงดูดแพทย์และพยาบาลที่มีฝีมือเข้ามาทำงาน และผู้รับบริการที่ต้องการความเชื่อถือได้จากแพทย์และพยาบาลตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่ ก็จะได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่ากับค่าบริการที่ต้องเสียให้แก่โรงพยาบาล อย่างไรก็ตาม

ผู้บริหารต้องบริหารการเงินด้วยความเป็นมืออาชีพเช่นเดียวกัน โดยมีข้อควรคำนึงถึงก็คือ อย่านำเงินไปลงทุนในระยะยาว เนื่องจากการลงทุนในระยะยาวอาจจะได้ผลไม่คุ้มค่า อยาลงทุนเพื่อเก็งกำไรจากอสังหาริมทรัพย์ เพราะการนำเงินไปลงทุนกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะต้องลงทุนเป็นจำนวนมาก และต้องใช้เวลาานกว่าธุรกิจนี้จะฟื้นตัวขึ้นมาได้อีก นอกจากนี้คือ อย่าให้ทุนนอกตลาดที่เรียกว่าตลาดมืด เนื่องจากในสภาวะเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน มีผู้ต้องการกู้เงินจากนอกตลาดเป็นจำนวนมาก แต่การขาดสภาพคล่องทางการเงินและธุรกิจ กอปรกับการไม่มีหลักประกันในการกู้เงิน อาจจะทำให้เงินที่ให้กู้ไปนั้นตกอยู่กับนักลงทุนที่อาจจะเกิดการล้มละลายทางธุรกิจหรือนำไปลงทุนในระยะยาว และไม่สามารถเรียกเงินลงทุนกลับคืนมาได้ รวมถึงอย่ากู้เงินจากต่างประเทศในระยะสั้นๆ เพราะในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนผันผวนอยู่ตลอดเวลา ก็จะมีความเสี่ยงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน หากกู้เงินในระยะสั้นมาแล้วก็ควรจะได้มีการเจรจาต่อรองเพื่อขอยืดเวลาการชำระหนี้ออกไป หรือเปลี่ยนแปลงสัญญาเงินกู้ให้เป็นหนี้ระยะยาวเพื่อจะได้มีการผ่อนชำระจำนวนน้อยลง

ผลกระทบจากการปรับค่าเงินบาท

สถานะเศรษฐกิจขบเซาของประเทศไทยมีผลมาจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเนื่องจากมีรายรับและรายจ่ายไม่สมดุลกัน กล่าวคือมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้รัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ต้องตัดสินใจประกาศให้อัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทเปลี่ยนแปลงจากระบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) เป็นระบบลอยตัวแบบจัดการ (Managed Float) ซึ่งทำให้ค่าของเงินบาทเปลี่ยนแปลงไปตามกลไกของการตลาด และธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าไปแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนบ้างตามความเหมาะสม

การให้อัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นระบบลอยตัวทำให้ค่าของเงินบาทอ่อนลงอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 โดยที่ค่าของเงินบาท ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2540 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 25.78 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ได้อ่อนตัวลงเรื่อยๆ จนกระทั่งล่าสุดเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2540 ปิดระดับที่ 40.02 บาทต่อดอลลาร์ นั่นคือ เงินบาทอ่อนตัวลงถึงร้อยละ 55.2 ผลกระทบของเงินบาทลอยตัวที่มีต่อสถานะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ได้แก่ *ผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อการซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องจักรเข้ามาจากต่างประเทศ ทำให้ผู้นำเข้าต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นเงินบาทถึงร้อยละ 55.2 ในการแลกเปลี่ยนเป็นเงินดอลลาร์เพื่อจ่ายเป็นค่าของที่นำเข้ามา ผลกระทบต่อดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศก็จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 55.2 เพื่อนำเงินบาทไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินดอลลาร์เพื่อใช้จ่ายเป็นดอกเบี้ยของหนี้เงินกู้จากต่างประเทศ* นอกจากนี้ก็ยังมี*ผลกระทบต่อดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศ* เช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่อเงินบาทอ่อนลงก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตในประเทศสูงขึ้นโดยเฉพาะวัตถุดิบที่นำเข้า และทำให้ราคาสินค้าในประเทศสูงขึ้นอันส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในประเทศก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่ดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศได้เปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 11.25 เป็น 14.25 สำหรับลูกค้าชั้นดี ยิ่งไปกว่านั้นยังมี*ผลต่อสภาพคล่องภายในประเทศ*

เนื่องจากได้มีเงินตราไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เงินตราในประเทศมีปริมาณน้อยลง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่มีความเข้มงวดในการให้เครดิตแก่ลูกค้า ผลสุดท้ายก็คือลูกค้าขาดสภาพคล่องและไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบกิจการ

ธุรกิจโรงพยาบาลอาจมองได้จากธุรกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นและธุรกิจที่ดำเนินการอยู่แล้ว โดยทั่วไปธุรกิจโรงพยาบาลมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่างคือ ตัวโรงพยาบาล เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การแพทย์ และยารักษาโรค ธุรกิจใหม่จะต้องลงทุนเป็นจำนวนมากสำหรับการก่อสร้างตัวโรงพยาบาล ยิ่งไปกว่านั้นถ้ามีการซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ก็จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อลงทุนในด้านนี้เพิ่มขึ้น แต่ถ้าเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์เป็นการเช่าหรือเช่าซื้อก็จะทำให้โรงพยาบาลใหม่ไม่จำเป็นต้องลงทุนด้วยเงินเป็นจำนวนมาก สำหรับธุรกิจโรงพยาบาลที่ดำเนินการอยู่แล้ว ถ้าหากไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับตัวโรงพยาบาลและ/หรือเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ ต้นทุนหลัก ก็จะเกี่ยวข้องกับยารักษาโรคควบคู่ไปกับต้นทุนในการดำเนินการเท่านั้น อย่างไรก็ตามในสถานการณ์เช่นนี้นับว่าธุรกิจยารักษาโรคตลอดจนธุรกิจเครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์การแพทย์ได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนมากกว่าองค์ประกอบส่วนอื่นๆ ของธุรกิจโรงพยาบาล โดยเฉพาะในส่วนที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

ต้นทุนของธุรกิจโรงพยาบาล

จากโครงสร้างของการผลิตโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานประกอบการโรงพยาบาลมีโครงสร้างของต้นทุนที่สำคัญซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary Input) ได้แก่ แรงงาน ค่าจ้าง ส่วนเกินของการประกอบการ ค่าเสื่อมราคา ภาษีทางอ้อมสุทธิ และด้านอื่นๆ ร้อยละ 32.67, 23.36, 5.83, 1.11, 17.38 ตามลำดับ และปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate Input) ได้แก่ เคมีภัณฑ์ ยารักษาโรค เครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์ ไฟฟ้า

ร้อยละ 2.11, 14.31, 0.99, และ 2.24 ตามลำดับ

นอกจากอัตราการแลกเปลี่ยนมีผลโดยตรงต่อธุรกิจโรงพยาบาลที่มีการกู้เงินจากต่างประเทศในการดำเนินกิจการโรงพยาบาลแล้ว แต่ละปัจจัยข้างกลางก็ยังได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนและค่าขนส่ง ซึ่งมีผลโดยตรงมาจากค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น อันนับได้ว่ามีผลทางอ้อมต่อโรงพยาบาล ดังนั้นต้นทุนของโรงพยาบาลอาจสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 1

เงินบาทลอยตัว กระทบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

การใช้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินบาทแบบลอยตัวก่อให้เกิดผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินการธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน คืออัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์ที่ใช้เป็นต้นทุนในการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ต้นทุนของน้ำมันเชื้อเพลิง และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้ในการดำเนินกิจการ โดยมีสมมุติฐานที่ใช้ในการคำนวณคือ อัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทเปลี่ยนจาก 25.78 บาทเป็น

40.02 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์ นอกจากนี้การที่เงินบาทอ่อนตัวลงหนึ่งบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์ จะมีผลทำให้น้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาสูงขึ้น 20 สตางค์โดยเฉลี่ย สำหรับการคำนวณในครั้งนี้คิดว่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มจาก 8.30 บาทเป็น 10.46 บาทต่อลิตร และโดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการขนส่งจะสิ้นเปลืองค่าน้ำมันเชื้อเพลิงประมาณร้อยละ 60 ประการสุดท้ายการคำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในประเทศจะถือว่า ธุรกิจแต่ละอย่างเป็นลูกค้าชั้นดีของธนาคารและเสียอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 11.25 เป็นร้อยละ 14.25 ต่อปี จากผลกระทบดังกล่าวทำให้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะมีต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88 และถ้าเงินบาทอ่อนตัว 25 สตางค์จะมีผลทำให้ต้นทุนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 กล่าวคือ:

- ต้นทุนยารักษาโรคและเวชภัณฑ์ที่ใช้ในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 และถ้าเงินบาทอ่อนตัว 25 สตางค์จะมีผลทำให้ต้นทุนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04
- ต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์ที่ใช้ในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.16 และถ้า

ตารางที่ 1 ร้อยละของต้นทุนโรงพยาบาลที่สำคัญซึ่งได้รับผลกระทบจากบาทลอยตัว

ต้นทุนโรงพยาบาล	ปัจจัยชั้นกลาง	ต้นทุนนำเข้า	ต้นทุนในการขนส่ง
ยารักษาโรค	เครื่องมือ/อุปกรณ์วิทยาศาสตร์/ การแพทย์	0.13	0.01
	กระดาษ	0.02	0.08
	เคมีภัณฑ์	13.73	0.48
	ยารักษาโรค	0.93	0.20
	ผลิตภัณฑ์เคมีอื่นๆ	10.43	0.18
	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	1.45	0.06
	ผลิตภัณฑ์แก้ว	1.28	0.12
การไฟฟ้า	ถ่านหิน	-	0.94
	ปิโตรเลียม	0.41	0.26
เคมีภัณฑ์	เคมีภัณฑ์อื่นๆ	27.41	0.73
เครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ และการแพทย์	พลาสติก	2.29	0.10
	เหล็กกล้า	0.23	0.08
	เครื่องจักร	0.51	0.52
	เครื่องมือ/อุปกรณ์วิทยาศาสตร์/ การแพทย์อื่นๆ	25.10	0.33

ที่มา: ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจจุลภาค บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด คำนวณจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกสิกรรมตรี

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน...คืนสู่บาทอ่อนตัว

เงินบาทอ่อนตัว 25 สตางค์จะมีผลทำให้ต้นทุนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01

- ต้นทุนของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เพื่อผลิตไฟฟ้าที่ใช้ในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ถ้าเงินบาทอ่อนตัว 25 สตางค์จะมีผลทำให้ต้นทุนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01

- ต้นทุนเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 ถ้าเงินบาทอ่อนตัว 25 สตางค์จะมีผลทำให้ต้นทุนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01

จะเห็นได้ว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อต้นทุนของโรงพยาบาลมากที่สุดโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นต้นทุนของยา วัคซีนโรค นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาสินค้าซึ่งมีผลทำให้ต้องเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 อันจะทำให้ต้นทุนของโรงพยาบาลเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 ดังนั้นต้นทุนของโรงพยาบาลจะเพิ่มขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมเป็นร้อยละ 3.36 เป็นที่น่าสังเกตว่าต้นทุนเหล่านี้คิดเฉพาะในส่วนที่มีสัดส่วนค่อนข้างสูงจากต้นทุนของโรงพยาบาลทั้งหมดซึ่งจะมีเม็ดเงินที่มีมูลค่ามาก สอดคล้องกับเงินทุนที่ใช้ในกิจการโรงพยาบาล ดังนั้นร้อยละของต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจึงไม่จำเป็นจะต้องเป็นร้อยละของค่ารักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้นถ้าหากมีการปรับอัตราค่ารักษาพยาบาล และอีกประการหนึ่ง ข้อมูลที่ใช้ไม่มีสัดส่วนของเงินกู้จากต่างประเทศจึงได้คงไว้ซึ่งส่วนเกินของการประกอบการคือร้อยละ 23.36 แต่ถ้าหากผู้ประกอบการไม่ผลักระบายให้ผู้บริโภคทั้งหมด โดยที่ผู้ประกอบการยอมลดส่วนเกินของการประกอบการลงบ้างก็จะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บริโภคได้

ลงทุนให้คุ้มค่า ปรึกษาบีไอโอ

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดเงื่อนไขที่จะส่งเสริมกิจการสถานพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน 50 เตียงขึ้นไป และสถานพยาบาลในต่างจังหวัดที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน 25 เตียงขึ้นไป จากเงื่อนไขของจำนวนเตียงจะเห็นได้ว่า การจะได้รับการส่งเสริมนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ เพราะถ้าหากเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่มากก็ต้องใช้เงิน

ทุนมาก และถ้าขอรับการส่งเสริมเกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป ต้องทำโครงการ (Feasibility Study) เสนอคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนด้วย

อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่า โรงพยาบาลเอกชนได้รับการส่งเสริมจำนวนน้อยมากทั้งๆ ที่ได้รับการส่งเสริมเป็นจำนวนเงินเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2532-2534 โดยตั้งแต่ปี 2533-2534 เป็นต้นมา จำนวนโรงพยาบาลที่ได้รับการส่งเสริมลดน้อยลง และตามเอกสารล่าสุดจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในปี 2535 ยังไม่มีโรงพยาบาลใดที่ได้รับการส่งเสริมสำหรับโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ได้รับการส่งเสริมเพิ่มจาก 358 ล้านบาทเป็น 519 ล้านบาทโดยเฉลี่ย ส่วนโรงพยาบาลในต่างจังหวัดได้รับการส่งเสริมเพิ่มจาก 69 ล้านบาทเป็น 233 ล้านบาทโดยเฉลี่ย การที่โรงพยาบาลเพียงไม่กี่แห่งได้รับการส่งเสริมในแต่ละปีนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าการลดหย่อนภาษีอากรเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ได้รับความสนใจจากนักลงทุน จึงควรยกเว้นภาษีอากรเข้าให้แก่เขตการลงทุนทุกเขตส่งเสริมการลงทุน หรืออาจจะเป็นเพราะโรงพยาบาลส่วนใหญ่ใช้วิธีเช่า/เช่าซื้อเครื่องมือเครื่องจักรแทนที่จะสั่งซื้อจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคล น่าจะเป็นปัญหาที่นักลงทุนต้องพยายามรักษาผลประโยชน์เอาไว้ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตส่งเสริมการลงทุนทุกเขตแล้วพยายามที่จะนำส่วนที่ยกเว้นนี้ไปลดหย่อนในค่ารักษาพยาบาล ก็จะทำให้ค่ารักษาพยาบาลต่ำลงจนกระแสรักษาธุรกิจในปัจจุบัน ประการสุดท้ายก็คือ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนควรมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ โดยมีการประสานงานระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจ เช่น ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ ก็จะเป็นแนวทางในการช่วยเสริมสภาพคล่องภายในประเทศได้ทางหนึ่งด้วย

แนวทางฝ่าวิกฤต

ในสภาวะที่เศรษฐกิจซบเซา โรงพยาบาลเอกชนมี

ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากประชาชนจะมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลมากขึ้น ผู้ที่เจ็บป่วยเล็กน้อยก็จะซื้อยาจากร้านขายยา เพราะไม่ต้องเสียค่าตรวจรักษา ส่วนผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยมากขึ้นก็จะไปรักษาตามคลินิกเพื่อเป็นการตรวจรักษาเบื้องต้นว่ามีโรคร้ายแรงอะไรหรือไม่ โดยไม่ต้องนอนพักรักษา ซึ่งทำให้ต้องเสียค่าห้องพักรักษาเพิ่มขึ้นด้วย จะมีเฉพาะผู้ที่ป่วยหนักหรือมีโรคประจำตัวที่มีอาการร้ายแรงเท่านั้นที่ยอมรักษาตัวในโรงพยาบาลเอกชน นอกนั้นก็คือผู้ที่มีรายได้สูงหรือเป็นผู้ที่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้จากการทำงาน สุขภาพ เช่น พนักงานโรงงานและบริษัท ซึ่งอาจใช้หนังสือส่งตัวให้เข้าไปพักรักษาในโรงพยาบาล ก็จะไปใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชน

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ทำให้โรงพยาบาลเอกชนบางแห่งขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากโรงพยาบาลเอกชนต้องมีรายจ่ายเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง พนักงาน พยาบาล ผดุงครรภ์ และ แพทย์ กอปรกับโรงพยาบาลบางแห่งก็ต้องชำระเงินกู้ทั้งในและนอกประเทศเป็นงวดๆ ควบคู่ไปด้วย ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินทำให้ผู้บริหารต้องมีประสิทธิภาพในการบริหารเงิน โดยพยายามเร่งสร้างสภาพคล่องให้เกิดขึ้นกับโรงพยาบาลเพื่อให้มีเงินเข้ามามากกว่าเงินออก การบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพมีข้อควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

- *อย่า*นำเงินไปลงทุนในระยะยาว เนื่องจากการลงทุนในระยะยาวอาจได้ผลไม่คุ้มค่า การที่อัตราเงินเพื่อเพิ่มสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลาทำให้เม็ดเงินที่มีค่าอยู่ในขณะนี้จะมีค่าน้อยลงในระยะยาวตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มสูงขึ้น

- *อย่า*ลงทุนเพื่อเก็งกำไรจากอสังหาริมทรัพย์ การนำเงินไปลงทุนกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต้องลงทุนเป็นจำนวนมากและต้องใช้เวลานานกว่าธุรกิจนี้จะฟื้นตัวขึ้นมาได้อีก ซึ่งอาจต้องใช้เวลานานถึง 5 ปีหรือ 8 ปี

- *อย่า*ลงทุนเพื่อเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์ ขณะนี้ตลาดหลักทรัพย์มีแนวโน้มที่อยู่ในขาลง ซึ่งการนำเงินไปลงทุนเพื่อเก็งกำไรดังกล่าวอาจทำให้ขาดทุนได้ในระยะสั้นกว่าตลาดหลักทรัพย์จะฟื้นตัวจะใช้เวลานานซึ่งอาจไม่ทัน

การกับความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินในระยะสั้น

- *อย่า*ให้กู้เงินนอกตลาดที่เรียกว่าตลาดมืด ในสภาวะเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน มีผู้ต้องการกู้เงินจากนอกตลาดเป็นจำนวนมาก แต่การขาดสภาพคล่องทางการเงินและธุรกิจกอปรกับการไม่มีหลักประกันในการกู้เงิน ทำให้เงินที่ให้กู้นั้นตกอยู่กับนักลงทุนที่จะเกิดการล้มละลายทางธุรกิจหรือนำไปลงทุนในระยะยาวและไม่สามารถเรียกเงินลงทุนกลับคืนมาได้

- *อย่า*กู้เงินจากต่างประเทศในระยะสั้นๆ เพราะในขณะที่อัตราการแลกเปลี่ยนผันผวนอยู่ตลอดเวลา ก็มีความเสี่ยงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน การกู้เงินในระยะสั้นมาแล้วควรได้มีการเจรจาต่อรองเพื่อขอยืดเวลาการชำระหนี้ออกไป หรือเปลี่ยนแปลงสัญญาเงินกู้ให้เป็นหนี้ระยะยาวเพื่อจะได้มีการผ่อนชำระจำนวนน้อยลง

การประหยัด คือการรักษาการผลิตที่ใช้ต้นทุนต่ำ การประหยัดสามารถทำได้หลายวิธี เริ่มจากการตรวจสอบสินค้าคงคลังเพื่อให้แน่ใจว่ามีสินค้าอยู่เพียงพอกับความต้องการ ไม่เกินความต้องการ ถ้าหากมีการขาดเหลือก็สามารถสั่งซื้อสินค้าเข้ามาใหม่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สินค้าดังกล่าวได้แก่ ยารักษาโรคและเวชภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ เครื่องเขียน เครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้ป่วย ฯลฯ การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ (Business Alliance) เป็นการรวมกันระหว่างโรงพยาบาลเอกชนเพื่อจะได้ลงทุนร่วมกัน สิ่งของร่วมกัน เพื่อจะได้สิ่งของที่ละมากๆ และจะได้ราคาถูก อีกอย่างหนึ่งก็คือเมื่อรวมกันแล้วก็อาจจะตั้งเป็นบริษัทใหม่ขึ้นมาเพื่อนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น เคมีภัณฑ์ ยารักษาโรค และเวชภัณฑ์ หรือผลิตสินค้าดังกล่าวขึ้นมาใช้กับโรงพยาบาลในกลุ่มก็ได้

การประหยัดในด้านต้นทุนของยารักษาโรคและเวชภัณฑ์อาจดำเนินการได้อีกอย่างหนึ่ง โดยการสั่งซื้อจากองค์การเภสัชกรรมซึ่งจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีราคาถูก อย่างไรก็ตามได้มีการโต้แย้งว่าการให้มีการค้าขายภายในประเทศอย่างเสรีนั้น จะทำให้บริษัทผลิตยาของเอกชนผลิตยาที่มีราคาถูกโดยการลดคุณภาพลงด้วย ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ยังไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับ

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน...ตื่นสู้บาทอ่อนตัว

ระบบการตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรจะมีความพร้อมและมีการเข้มงวดกวดขันอย่างเต็มที่ในเรื่องคุณภาพของยาและเวชภัณฑ์ ถ้าหากจะมีนโยบายที่เปิดให้ตลาดยารักษาโรคและเวชภัณฑ์มีการค้ากันอย่างเสรี

การรวมกลุ่มกันหลายๆโรงพยาบาลแล้วอาจจะเลือกโรงครัวหรือโรงอาหารที่มีกำลังการผลิตสูงและการคมนาคมสะดวก เพื่อผลิตอาหารสำหรับผู้ป่วยออกไปส่งตามโรงพยาบาลในกลุ่มเหมือนกับการทำอาหารส่งให้สาย

การบินต่างๆ การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการประหยัดกำลังแรงงาน พลังงานไฟฟ้า และน้ำประปา เพราะการทำงานแต่ละครั้งมีปริมาณมาก การประหยัดอีกอย่างหนึ่งก็คือการใช้บริการของมืออาชีพเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการเช่ารถ ยานพาหนะต่างๆ ตลอดจนพนักงานขับรถ ซึ่งจะทำให้สามารถว่าจ้างได้ตามจำนวนที่ต้องการตามความจำเป็น นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดต้นทุนในด้านสวัสดิการของพนักงานให้แก่โรงพยาบาลอีกด้วย

คมคำ ♦ ความคิด

“แม้ว่าลักษณะของการประพุดติตติจริยธรรมในแต่ละวิชาชีพจะมีความหลากหลายแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่แล้วมูลเหตุจูงใจของการประพุดติตติตติในทุวิชาชีพมักมาจากเรื่อง ‘เงิน’ และผลประโยชน์ทางวัตถุเป็นส่วนใหญ่.....ศาสตราจารย์วิฑูร อึ้งประพันธ์ ให้ข้อคิดเห็นในเชิงเปรียบเทียบว่า วิชาชีพแพทยกับวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์มีลักษณะคล้ายคลึงกันตรงที่ว่า ถ้าเมื่อใดที่วิชาชีพเหล่านี้กลายเป็นธุรกิจ นายทุนเจ้าของกิจการก็จะเข้ามาครอบงำการตัดสินใจต่อการกระทำหรือไม่กระทำของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างมากทีเดียว.....ยิ่งไปกว่านั้น ดร.มนตรี เจนวิทย์การ เน้นว่าการประพุดติตติจริยธรรมจะเพิ่มมากขึ้นอีก เมื่อผู้อยู่ในวิชาชีพนั้นๆ กลายเป็นเจ้าของกิจการเอง”

➔ *ธรรมเกียรติ กั่นอริ*

“วิฤตติจริยธรรม สภาพปัญหาและทางออกของมนุษยชาติ”